

U gebruikt Fenprocoumon (Marcoumar®) of Acenocoumarol (Sintrom®) en u hebt een onderzoek of behandeling aan het hart ondergaan of u wordt binnenkort behandeld. Voor een dergelijke behandeling is het belangrijk dat de bovengenoemde medicatie tijdig wordt gestopt en na de behandeling weer wordt hervat. Om de tijd te overbruggen dat de INR waarde niet optimaal is en het hogere risico op trombose bestaat, is tijdelijke toediening van bloedverdunnende injecties noodzakelijk.

De injecties worden subcutaan toegediend, dat wil zeggen in het onderhuidse weefsel. Het medicijn wordt vanuit dit weefsel in het bloed opgenomen.

U kunt makkelijk zelf leren te injecteren. De meeste patiënten ervaren het zichzelf injecteren als een eenvoudige handeling. Het voordeel hiervan is dat u niet afhankelijk bent van anderen. Als u dat wenst, kunt u de injecties laten geven door uw partner of familielid. De verpleegkundige geeft u en desgewenst anderen instructie om het injecteren aan te leren.

In deze folder kunt u alles nog eens rustig nalezen.

Aanwijzingen voor gebruik en toediening

De injecties, Clexane (Enoxaparine) of Fragmin (Dalteparine), worden kant en klaar geleverd en bevatten laagmoleculaire heparinen. Dit zijn antistollingsmiddelen met een kortere werkingsduur dan Fenprocoumon (Marcoumar®) of Acenocoumarol (Sintrom®).

De dosering wordt door de arts voorgeschreven en is afhankelijk van uw gewicht.

Er dient tweemaal daags geïnjecteerd te worden, bij voorkeur om 8 uur 's ochtends en 8 uur 's avonds.

Prikinstructie voor subcutaan injecteren

Clexane of Fragmin bij onderzoek/behandeling van het hart

Afdeling Medium Care Cardiologie

Injecteren voor de behandeling:

Indien u de injecties gebruikt ter voorbereiding op de behandeling, dient u zich deze **niet** toe te (laten) dienen op de dag van de behandeling, onderzoek of operatie!

Injecteren na de behandeling:

U krijgt van ons als u naar huis gaat een recept mee voor de apotheek en een formulier voor de trombosedienst. Op dit formulier staan de startdatum en de dosering van de antistollingsmedicatie die u gebruikt of gaat gebruiken en de eerstvolgende controledatum door de trombosedienst.

Afhankelijk van de INR waarde hoort u van de trombosedienst of een zorgverlener van het ziekenhuis wanneer u kunt stoppen met het toedienen van de injecties.

Bloedingen

Door deze behandeling kunt u gemakkelijker bloeden. Bij abnormale bloedingen moet u meteen uw arts raadplegen.

De werkwijze

1. Was uw handen. Zet de materialen injectiespuit en naaldenbeker klaar op schone ondergrond.
2. Controleer de kant en klare injectiespuit op intacte verpakking en houdbaarheidsdatum.
3. Open de verpakking, maar laat de spuit hierin nog even liggen.
4. De aanwezige luchtbel in de injectiespuit niet verwijderen; deze zorgt ervoor dat alle vloeistof wordt geïnjecteerd. Na volledige injectie zal deze luchtbel de ruimte in de naald opvullen zodat alle werkzame stof toegediend wordt. De lucht die in de spuit aanwezig is kan geen schade aanbrengen.
5. Op de tekening ziet u de aanbevolen plaatsen om de injectie toe te dienen (afbeelding 1)
  - kies een plek om te prikken.
  - de buik, naast of rond de navel (voorkeur)
  - de bovenkant van de bovenbenen
  - houdt altijd 3 vingers afstand rond de navel
  - wissel van prikplaats, prik niet in een blauwe plek, wond, zweer of andere onregelmatigheid.

afbeelding 1

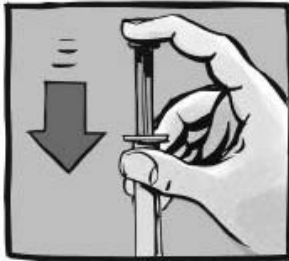
6. Pak de spuit in de dominante hand en haal de beschermhoes van de naald, raak de naald hierna niet meer aan en leg de spuit niet meer neer. Heeft u de naald per ongeluk aangeraakt pak dan een nieuw exemplaar.
7. Pak een huidplooi op de prikplaats tussen duim en wijsvinger (afb.2) van de niet dominante hand, de huid dient schoon te zijn maar hoeft niet ontsmet te zijn.

afbeelding 2

afbeelding 3

afbeelding 4

8. Steek de naald in één beweging in de huidplooi waarbij u de spuit rechtop houdt, de naald moet helemaal in de huid geprikt worden (afbeelding 3).
9. Druk de spuit rustig leeg inclusief luchtbelletje (afbeelding 4).
10. Laat de naald 5 seconden in de huid zitten om te voorkomen dat er vloeistof terugloopt.
11. Trek de naald met één beweging uit de huid en laat daarna pas de huidplooi los. Er kan een druppeltje bloed ontstaan, een pleister is meestal niet nodig.
12. Deponeer de spuit in een naaldencontainer, gooi deze niet bij het ander afval om te voorkomen dat een ander zich hieraan prikt.

Let op: Na het injecteren niet over de insteekplaats wrijven, dit kan blauwe plekken verergeren of veroorzaken.

Algemene informatie

- Een naaldenbeker of container is verkrijgbaar bij uw apotheek en dient ook hier of bij een inzamelpunt voor klein chemisch afval te worden ingeleverd dit is gratis.
- Lees ook de bijsluiter of informatie van uw apotheek.
- Indien tijdens de behandeling ernstige bijwerkingen zoals bloedingen of grote blauwe plekken optreden dient u altijd te overleggen met uw huisarts of specialist.
- Stop niet op eigen gelegenheid met dit middel.

Vragen

Heeft u nog vragen, neemt u dan contact op:

Vóór de behandeling met de verpleegkundig consulent van de Pre-Interventiepolikliniek, telefoon 06-12805668.

Ná de behandeling met de afdeling Medium Care Cardiologie, telefoon 010 703 53 49.

Erasmus MC

's Gravendijkwal 230
3015 CE Rotterdam
Tel (010) 704 0 704
www.erasmusmc.nl